

meldingsblad for Gokstad kystlag

Tilsluttet Forbundet KYSTEN

Nr. 4 DESEMBER 1998

Foto: Stig-Tore Lunde

Bueskytter inn

Gaia på tokt i Danmark.

Hærtatt skjoldmøy fra Sveariket med pil og bue ombord i Gaia.

Leders side

i nærmer oss et årsskifte. Da er det de fleste av oss setter oss ned, stirrer ut i luften og lurer på hva har vi gjort i år?

Når det gjelder kystlaget er det aktivitet på mange kanter:

i har for første gang fått i gang kurs- virksomhet. Våre dugnader blir mer strukturert enn tidligere og blir kalt kurs. Fordi vi er med i Folkekulturforbundet bringer kursene inn en del i kassen, kr. 65,- pr. kurs pr. time. (Et 10-timers kurs 650 kroner osv).

Tølen-ambassadør-prosjektet er i full gang. Tølen er for lengst strukket, og bordgangene kryper oppover malene. Prosjektet er blitt betydelig utvidet fra det å bygge båt til også å se på de klær som brukerne brukte i sin tid. Og hvordan levde fiskerne og deres familier?

Økonomisk er Kystlaget på et fint spor. Det lånet som ble tatt opp ved års-skiftet er avdragsfritt i fem år. I dag beta-ler vi altså bare rente. Vi har liggende søknad inne for å få tippemidler. Søknadskøen her tar noen år, men allerede nå er vi kommet et godt stykke nærmere pengebingen.

Utleie av båt plasser og selskapslokalene går jevnt og trutt og gir oss gode og nødvendige inntekter.

Salg av et nytt Kystbilde starter nå. Som vi husker ble det solgt nesten 40 av 1997-bildet. Nå legger vi opp til et salg av 60 bilder. Til kr. 2 200 pr stykk.

10-års jubileum i år 2000 nærmer seg med raske skritt! Styret har nedsatt en komite til å ta seg av et jubi-

leumsskrift og selve markeringen. Utrolig at vi ikke er mer enn åtte år, det har liksom foregått så mye! Men plutselig er vi 10 år.

På årsmøtet i januar i år ble det snakket om arealet som ligger syd for Slippen. Vi har en dialog med Thor Dahl Eiendom AS om et samarbeid her. I noen tid har vi ventet på et tilbud.

Observante lesere av byens morgen avis, *Sandefjords Blad*, har lest om en av våre aktive arbeidslag - *Nordre Skur og Ballast*. Sang- og spillegruppen har vært og underholdt så vel innlands som utenlands. Gruppen teller i dag 24 personer, ikke dårlig. Vi er stolte av våre syngende og spillende ambassadører!

Infolaget er virkelig kommet i sving med sine viktige oppdrag. I første rekke er det *KYSTVAKT*, som arbeidslaget har konsentrert seg om. Men bare vent, snart kommer det også andre informasjons tiltak, både for oss internt og eksternt mot samfunnet.

1999 blir et spennende år for videre utvikling av kystlaget. Vi må få en avklaring på om vi får mer område mot syd, eller om vi må redusere vår virksomhet til et minimum på grunn av mangel på plass og parkeringsplasser.

ette blir min siste kontakt med dere alle sammen før jul.

Jeg benytter derfor anledningen til å ønske deg og din familie en *Riktig Hyggelig Jul* og et *Godt Nytt År!*

Gaia i Roskilde

I juli reiste *Gaia* på et 14-dagers tokt til Danmark for å ønske en ny vikingskipskopi velkommen på vannet. Det ble en reise til et vakkert landskap fylt med spennende historie.

Skuldelev-sperringen

Året 1027 ble det i Norge bygd en båt som endte sine dager ved Skuldelev i danske Roskilde Fjord.

Her ble skipet fylt med ballast-stein og senka ned i den grunne fjorden. Dette skjedde for omkring 900 år siden. Sammen med solide pæler og fire andre skip utgjorde denne båten et undervannsforsvarsverk kalt Skuldelev-sperringen.

Sperringen hadde kun en seilbar åpning som lett kunne stenges dersom det ble nødvendig. På den måten kunne innbyggerne i Roskilde og Lejre kontrol-

lere all trafikk i innseilinga, og de kunne blokkere leden for alle fiender som kom sjøveien fra nord.

I 1962 foretok Nationalmuséet en utgravning i fjorden ved Skuldelev, der

sperringen var lokalisert på 1-1.5 meters dyp. De fem skipene som kom for dagen kan idag sees i Vikingeskibshallen i Roskilde - et kjempeflott museum!

Marit Miskov-Larsen

Skipet fra Norge fikk navnet *Skuldelev 6*. Det var bygd av bjørk og furu, i utgangspunktet

som et fiskefartøy med sju par årer og et mannskap på omtrent 16 mann. Seinere ble det bygd om slik at det kunne benyttes som frakteskip. Besetninga ble redusert til 4-6 mann og antallet årer til 2 par. Båten er 12 meter lang, 2,5 meter brei, og dybden er 0,5 meter.

Roskilde

Vikingeskibshallen har nylig bygd en kopi av *Skuldelev 6*. Sjøsetting av skipet var en del av Roskilde bys 1000-årsjubileum. *Gaia*, med hovedsmann Svein Olav Løberg og Arne Andersen og et mannskap på vel 20, var invitert til festen.

For anledningen ble det avholdt vikingemarked, og håndverkere fra hele Danmark viste materialer og teknikker med røtter i vikingtida. Det ble handla med varer i skinn, tre, bein, rav, leire, ull, flint, sølv, jern og bronse.

Sjøsettinga søndag ble feira med Grand National Dragonchase, en vennskapelig konkurranse der råseilbåter fra hele Skandinavia skulle sette hverandre i stevne gjennom leker og sportslige aktiviteter,

---

I redaksjonen:

Stig-Thore Lunde, Thor Sunde og Marit Meskov Larsen

Layout: Leif O. Rebård

---

slik vikingene gjorde det - når de ikke var i sitt mest brutale lune.

Søndag kveld fikk vi servert festmiddag; salat, helstekt svin og godt drikke. Etter maten spilte folkemusikere opp til dans på Museumsøen, noe som førte til at hele området ble støvlagt da muntre vikinger dansa pols, jig og ringdanser på grusplassen foran scenen.

Vikingskipshallen og Skuldelevskipene

Vikingskipshallen ble åpna i 1968 og er Danmarks museum for skip og sjø-fart i oldtid og middelalder.

Hallen rommer alle de fem skipsvraka fra Skuldelev, to krigsskip og tre handels- og fraktefartøy:

Skuldelev 3 er et lite handelsskip på 14 meter. Det er bygd av eik, sannsynligvis i Danmark, på 1000-tallet. Det har hatt en bemanning på 5-6 mann og evne til å frakte 5 tonn. Kopien av dette skipet ble bygd av Vikingskipshallen i 1982 og fikk navnet *Roar Ege*.

Skuldelev 1 er en 16 meter lang knarr,

vikingenes havgående handelsfartøy, bygd i Norge av furu og eik. Kopien ble bygd i 1983 av Sigurd Bjørkedal på Bjørkedalen i Volda, (hvor *Gaia* seinere ble bygd.)

Knarren ble døpt *Saga Siglar* og var det første åpne fartøyet som noensinne seilte jorda rundt. Dette skjedde i 1984-86 med Ragnar Thorseth som høvedsmann. Det tredje handelsskipet var *Skuldelev 6*.

Skuldelev 5, det minste krigsskipet, fikk sin kopi bygd av Vikingskipshallen i 1991. Kopien heter *Helge Ask*. *Skuldelev 5* har 13 årepar og plass til 30 blodtørstige vikinger. Det var et raskt skip, og det antas at det ble benytta under vaktholdet i Roskilde Fjord. I stille sjø har mannskapet fra Roskilde under roing fått *Helge Ask* opp i 6 knop.

Det siste skipet i funnet er et 30 meter langt krigsskip bygd av danske vikinger i Dublin i 1060.

I hallen vises også vandreutstillinger om nye funn fra oldtid og vikingtid og utstillinger som omhandler sjøfart og båtbyggertradisjoner fra andre steder på kloden.

Museumsøen med havna ble bygd for bare et par år siden. Under anleggsarbeidet ble det i mudderet avdekka fem handelskip og et krigsskip, alle bygd mellom år 1030 og 1170. Det ble også funnet et vrak som er datert til 1336. I museumshavna idag finner vi fleire vikingskipkopier og tradisjonelle skandinaviske fartøyer som tilhører museet. Også Nationalmuseets skipssamling ligger her.

På Museumsøen ligger undervisningslokaler, kafe, båtbyggeri, verksted og slipp. Tauverk av alle slags materialer blir fremstilt i repslugerverkstedet, og her kan man lære om barking av seil. Det blir også demonstrert hvordan man brenner tjære.

Grand national dragonchase

Danskene ville avholde stevnet på "hårdt" vikingvis, det vil si at for å gå til topps måtte man vise "råstyrke og skruppelløs snedighed...." Den verste forbrytelse i denne sammenhengen er selvfølgelig å tro at man er morsom når man ikke er det. Jeg siterer fra reglementet: "Alle morsomme kneb er lovlig, men er en dåd grov uden at være spor morsom, bliver der dog dømt niddingsdåd og niddingen er ude af legen..."

Øvelsene var som følger: Bueskyting, (Vi måtte leie en svenske, Anna Selander

fra Malmø, som viste seg å være meget dyktig.) seilas (som endte med at roret nesten knakk i møtet med en sandbanke), ro-regatta, glima-bryting (fotografiet av vår mann T. Ølund taler for seg sjøl), drage-flyvning under seilas, (det gikk ikke, trass ærlige forsøk), og tautrekking. Når det gjelder tautrekkinga var det et under at ingen av *Gaias* mannskap ble dausjuke etter å ha blitt dratt ut

Foto: Sigt-Tore Lunde

i Roskildes forurensete havnebaseng av motstanderen, "nogle danske drenge."

Å fange Midgardsormen var kanskje den mest utspekulerte av øvelsene. Hver deltakende båt fikk beskjed om å plukke ut en stakkar som skulle utføre oppdraget. Stor angst for sleipe reptiler spredte seg blant besetninga på *Gaia*. Noe motvillig sa Sigbjørn Fet fra Sykkylven allikevel

ja til utfordringa. Markedsplassen var skueplass for denne delen av konkurransen, og oppgava besto i å fange en ål med bare henda fra et basseng. Dette er ikke enkelt, det kan enhver som har forsøkt bekrefte. Alle deltakerne kasta seg opp i "ormebolet" og Sigbjørn gikk på med krum hals og tok i bruk hjelpemidler som ullvott og tang. Snart var ormen fast og den ble frakta bort til et bord for å

renses og flåes, for så å leveres til kokken som bedømte resultatet. På tross av iherdig innsats fra Sigbjørn, hevda vi oss dessverre ikke særlig godt i denne disiplinen heller.

Gaia deltok i stevnet som det største skipet. Det var mange stolte vikingskip i

Roskilde denne helga, (blant annet *Skuldelev 5*-kopien *Helge Ask* og *Skuldelev 3*-kopien *Roar Ege*.) men ingen kunne vel måle seg med *Gaia* og hennes brave mannskap! Riktignok vant vi ikke en eneste av øvelsene, men deltakelsen og den tapre innsatsen var det ingenting å si på. Vi fikk poeng for stil både lørdag og søndag, og ingen av oss ble noensinne dømt for niddingsdåd.

Jo, *Gaia* gjennomførte bestemt stevnet med stolthet og glans, slik en ekte viking skal gjøre!

Priser

Slipping

300,- kr. opp og ut igjen, inkludert ett døgn. Deretter kr. 50,- pr døgn.

Bryggeplass

Ta kontakt for avtale om priser.

For tiden ingen ledige plasser. Venteliste.

Leie av lokaler med kjøkken, stue, WC, inkl. vask

For medlemmer kr. 800,-

For ikke-medlemmer kr. 1100,-

Nordre skur og anlegg: Etter avtale

Historisk tilbakeblikk:

Makrellfiske i Kjerringvik

Vad-fiske etter makrell i sundet mellom Fornet og Kjerringvik er en tradisjon som strekker seg mange hundre år tilbake. Det første skriftlige beviset på dette er et brev fra 1546 som sikrer Tjøllingpresten part i makrellfisket i Kjerringvik.

Fisket blei drivi i fellesskap mellom gårdene på Bergan og Holtan, som alle eide en tynn stripe land som strakte seg fra gården og like ned til stranda. Alle som hadde eiendom som grensa mot sjøen hadde rett i fisket.

**Marit Miskov-
Larsen**

Før moloen mellom Fornet og stranda blei bygd i 1915 måtte sundet stenges av med vad i både sør og nord når makrellen skulle fanges. Etter 1915 var det sjeldent at vad-fisket fant sted på stranda sør for moloen. Det kan synes som om

makrellen, eller rettere sagt silda, alltid foretrakk å gå inn i vika fra nord!

Vad-fisket tok slutt for vel førti år sida. Det må ha vært litt av et syn når bukta kokte og all den sølvskimrende fisken blei halt på land!

Landnotfiske etter makrell i Kjerringvik 1921

Frimodig ytring:

For noen uker siden hadde jeg besøk av en som til daglig arbeider med film. Han har hytte i Sandefjord og er svært glad i byen. Etter å ha kjørt Hegnaveien og Kilgata kommer hans reaksjon: «Hvordan kan all denne vannvittige byggingen i strandsonen tillates i Sandefjord?»

Snart har utbyggerne klart å dekke til all kontakt med sjøen fra denne delen av byen. Det ene prosjektet med Hi-Tech arkitektur slår i hjel et annet med kvasi sjøbod anno 1998.

**Stig-Thore
Lunde**

Mange byer har gjort strandfronten til byens festantrekk. Også i Sandefjord er det tatt solide grep med arkitektur. Park hotell og bade-parken er en flott ramme rundt innseilingen til byen. Industribyggene på Jahres fabrikker har også en spennende historie å fortelle.

Nedbyggingen av strandsonene i Sandefjord by og omland er et kontroversielt anliggende som bør settes på kartet for neste kommunevalg.

Foto: Leif O. Rebård

Hvordan vil det med tiden se ut rundt oss der vi holder til på Huvik?

Memory Shop Data
Øvre Laskenvei 14
3221 Sandefjord
Etablert 1991

Telefon 33 48 84 50
Telefax 33 48 84 51
Man-fre 9-16.30/Tors. 9-17/
Lør 10-13

Datautstyr til en lavere pris!

Nettbutikk: www.memoryshop.no

Du innkalles med dette til
årsmøtet 1998
fredag 29. januar 1999 kl. 19.00
på Gokstad Kystlag,
Huvikslippen Kystkultursenter

Saker som du ønsker å få tatt opp,
må være hos styret innen 10. januar.

Årsmøtepapirene blir lagt ut på Slippen
senest fredag 22. januar

**I god tradisjon vil vi også denne kvelden nyte god mat
fra Thorolfs kjøkken.**

Men han må jo vite om du kommer!
Ring 33 47 34 04 på man- ons eller fredager eller send en lapp til
Gokstad Kystlag, Framnesvn 5, 3222 Sandefjord

Vikingleia

Tirsdag 17. november hadde vi et friskt diskusjonsmøte i Kystlaget. Truls Lystad orienterte om Vikingleia, og Gunnar Huseby hadde alle motargumentene klare.

Det ble en fruktbar, morsom og spennende diskusjon med mange engasjerte innlegg fra medlemmene.

Hva som er riktig og galt ble det imidlertid ikke tatt stilling til.

Burde vi ha flere diskusjonskvelder med aktuelle temaer, uten at Kystlaget nødvendigvis bør ta stilling?

Cato

Bra, Jørgen Jahre!

Det er ikke straffbart å raide et selskap for deretter å nedlegge det.

Det er heller ikke straffbart å selge noe av ”innmaten” etter en tid, som for eksempel en rekke skipsmodeller.

Det som moralsk ikke går, er å prøve å selge skipsmodeller for å ta inn noen vekslepenger, i stedet for å gi disse tilbake til sitt egentlige miljø.

Takk, Jørgen Jahre, for at du stiller opp!

Cato

Rapport fra seminaret på slippen 31. oktober

Som tidligere annonsert i Kystvakt, ble det avholdt et seminar på Slippen 31. Oktober, og en god del interesserte hadde møtt frem for å få informasjon om kystlagets arbeid og for å delta i diskusjonen om de videre planer. Som en del vet, ble det holdt et tilsvarende seminar i 1991, og styret følte at det

**Leif Harald
Børnick**

aller først også presentert av formann Cato. Det var regionskonservator og historiker Jørund Falnes. Han har sin arbeidsplass på Hvalfangstmuseet i Sandefjord. Jørund kan bli en viktig støttespiller i kystlagets arbeid særlig i kommunikasjon mot kommunen. Programmet ble fra første stund både artig og interessant. Aller først tok Cato

---

.....

Langt bilde

Slik ser det ut hos «Loggen» i Tønsberg nå, men det er store utvidelsesplaner vestover hvor de blant annet planlegger å restaurere gamle Tønsberg Reperbane i en litt mindre utgave

nå var på tide å gå inn i konklusjonene fra den gang for å se om noe må korrigeres med hensyn til visjoner og ideologi.

Et nytt og viktig kontaktpunkt mellom regionsmuseene og byens foreninger ble

deltagerne med på en nostalgisk tilbake-
reise med lysbilder fra slippens første
dager etter overtagelsen. Deretter gikk
Cato gjennom det arbeid som er gjort i
Kystlaget til i dag.

Deretter overtok Per Olaf Lia fra Loggen i Tønsberg, som også for tiden er styreformann i stiftelsen Teie Ubåtstasjon. Han orienterte om tilblivelsen av forbundet Kysten og videre kystlaget Loggen, og fortalte levende om tilstandene den gang og nå. Han ga her en orientering om historikk og erfaringer fra opprettelsen og driften av et kystlag. Videre gav han uttrykk for eget syn på ideologi omkring drift av et kystkultursenter, om utviklingen av miljøet rundt, visjonene, formålene og interessefelleskapet som oppstår i en så unik orga-

oss alle stort! Dette er en fin presentasjonsform ovenfor politikere etc., og formannen vår ble i fyr og flamme for ideen.

Midt på dagen serverte Toralf en av sine gode lunsjer.

Etter pausen ble forsamlingen delt opp i grupper som hver for seg diskuterte forskjellige problemstillinger knyttet til vårt eget kultursenters fremtid. Konklusjonene ble presentert for plenum på slutten av dagen, og styret samlet og registrerte synspunktene for bruk som rettleiding i det videre arbeid for Gokstad kyst-

skal inn her

nisasjon.

Per Olaf brettet så ut en fotomontasje av kystområdet der Loggen holder til i kanalområdet på Nøtterøysiden. Den 50 cm høye og 4 meter lange rull-bildet var sammensatt av bilder fra område og nydelige kolorerte bilder av kysten vestover der Loggen har store planer. Han imponerte

lag fremover.

På kvelden ble det igjen servert god mat produsert av Toralf, og fortært av deltagere i høy stemning. Arrangementskomiteen syntes ved veis ende at det hele hadde vært både nyttig, lærerikt og hyggelig.

Med Nordre Skur & Ballast til Frankrike(“Franklandet”)

Kystlagets sanggruppe, Nordre Skur og Ballast var i sommer invitert til Frankrike for å delta på to festivaler og en minnehøytidelighet.

Det var med store forventninger og etter mange øvinger, arbeid og forandringer i turprogrammet vi endelig kl. 05.15 mandag 20. juli dro fra Sandefjord med innleid buss til Fornebu. På Charles de Gaulle-flyplassen i Paris sto ny turbuss klar for oss. Vi ble kjørt 50 mil sydvestover til havet og rett ombord til en times båttur ut til den vakre øya Ile d’Yeu i Biskayabukta.

Vi skulle opptre under den årlige markeringen av et skipsforlis i 1917 hvor en norsk damper ble torpedert av en tysk ubåt. 12 nordmenn døde på grunn av angrepet, mens 2 overlevde. Flere franskmenn omkom under heltmodig innsats for

å redde nordmennene.

Etter innkvartering, diverse traktering av både vått og tørt var det endelig klart for vår konsert.

Vi fikk en fantastisk mottakelse og møtte her turneens mest lydhøre publikum. Borgermesteren var til-

stede og etter konserten var han med og spanderte hvitvin på oss i en av de idylliske kafeene langs strandpromenaden. Her sang vi og vårt franske vertskap shanties for hverandre kvelden ut. Livet føltes herlig!

På Ile d’Yeu fikk vi også for første gang oppleve forskjellen på høy og lavvann som på disse kanter er ca. 10 meter! Ikke rart at enkelte av “korjentene” som for anledningen var utstyrt med skjørt (minnehøytidelighet må vite!), ikke ville entre leideren 5-6 meter ned på dekk!

**Morten
Hellemann**

Foto: Mågnhild Fossum

Nordre Skur & Ballast synger på åpningen av Gange-Rolf festivalen i L’aber Wrach

---

Før vi dro videre neste dag fikk vi oppleve litt av idyllen i fiskerhavna med lave hus, kafeer og små butikker. Vi dro så altfor tidlig herfra!

Turen gikk nå nordover 40 mil til Vikingfestivalen i L'Aber Wrac'h nordvest for Brest i Bretagne. Dette var stedet hvor Gange-Rolf etter sigende satte opp sin første vinterleir for 1100 år siden. Torsdag 23. juli stevnet igjen 3 norske vikingskip, Olav Trygvason, Mjøsen Lange og et mindre ro-skip inn denne fjordarmen, mens Bretonske ryttere slo alarm om vikingenes ankomst. Dette markerte åpningen av festivalen. Ordføreren ønsket velkommen på havnen og koret avsluttet programmet med stordansen Ormen Lange og fikk med både «vikinger» og tilskuere i dansen. Om kvelden var det konsert i vikingleiren hvor det ble servert helstekt villsvin med tilbehør. To fra koret, Torunn og Reidar Ottesen, som også var engasjert for å danse norsk folkedans, måtte vise både kreativitet og mot da scenen var for liten til dette formål. De måtte danse på langbord som koret selv rigget til foran scenen.

I L'Aber Wrac'h hadde vi valgt å leie oss inn på hotell fremfor innkvartering på vikingvis. Med knapt 300,- kr. natta i 4 døgn på Englebukten hotell (Hotel la Baie des Anges) med utsikt over havet var valget enkelt. Her så vi oss rundt om dagen, spiste 3 retters lunsj med vin for knappe 70 kr., opptrådte på landsbyfest om kvelden og hadde det behagelig i den franske, litt langsomme, omtrentlige tidsregningen. Det var fascinerende å følge med på hvordan tidevannsforskjellen totalt forandret kystlandskapet flere ganger i døgnet. Hele «åkrer» med blåskjell og

østers kom til syne på lavvann og ble da innhøstet. Småbåtlivet til dem som hadde båt på svai, fulgte også denne syklusen. Vi så flere spasere ut til båtene for å vente på høyvann.

Lørdag 25. juli arrangerte NORTRA utstilling om norsk reiseliv i Lannilis. Et kokkelag fra Bergen tilberedte norsk laks. Foruten vår konsert som også inneholdt norske folkedanser, ble bretonske folkedanser demonstrert.

Kvelden ble avsluttet med «Fest noz», en nattlig folkedansfest i bretonsk tradisjon. Flere av oss kastet oss med i intense ring og rekkedanser hvor unge og gamle om hverandre deltok. Dette var en positiv uventet, engasjerende og overraskende opplevelse for oss som deltok i denne.

Så bar det sydover igjen til shantyfestivalen i St. Gilles Croix de Vie, en liten kystby på fastlandet like sydøst for Ile d'Yeu. Her var vi det eneste norske innslaget blant kor og orkestre fra hele Europa, U.S.A. og New Zealand. Det var selvsagt en stor opplevelse for oss å få opptre her. Turen dit bød imidlertid på motorproblemer for bussen, men et kystlag har selvsagt med folk som kan ordne opp i slikt! Viftereimer ble byttet ut på landeveien og vi nådde med knapp margin frem til konserttidspunktet vårt.

Dette markerte avslutningen på en vellykket og begivenhetsrik ukelang tur med gjestfrie franskmenn, nydelig mat, kystmiljø og høy stemning. Korets leder Kjeld Lunde loset oss trygt gjennom vårt musikalske program, mens kormedlem og fransklærer Bendte Kvarenes var til uvurderlig nytte og glede når det

«Glade dansere» Fra venstre Bendte, Gerd, Anne og Svein

gjaldt kommunikasjonen med de «innfødte». Svein Husa, som også var kjent med forholdene i “franklandet”, ordnet opp i hotellsakene for oss.

Bussturen til Paris bød på uplanlagt sightseeing inn i hjertet av Paris noe som

satte prikken over i-en for en spennende tur. Vi har fått med oss mye inspirasjon til videre musikalsk utvikling.

P.s. Takk til kystlaget for støtte til skjortene vi har fått sydd i anledning turen.

Skilt på Slippen - hjelp!

Vi er meget beskjedne på Slippen. Nesten så beskjedne at folk ikke finner oss første gangen!

Dette har vi tenkt å gjøre noe med.

Vi har planer om store skilt både mot syd, nord og mot veien.

Men vi trenger hjelp. Skiltene skal lages i tre (selvfølgelig) og bokstaver skal freses ut, men de skal limes på treplata først slik at det

skal være en grei oppgave. Kan noen hjelpe oss med å frese ut

Huvikslippen
Kystkultursenter

“Nordre Skur & Ballast” har feiret

Det hele begynte på høst-treffet på Gokstadholmen i 1992. Etter diverse unisone sanginnslag, mente flere tilstedeværende at: «Kystlaget må ha et kor!»

Noen måneder etter tok daværende leder, nåværende bass-sanger (og solist) Kristian Fossum kontakt med en erfaren visesanger, Kjeld Lunde, som også hadde sans for maritim musikk og kystkultur, med spørsmål om å dra det hele igang. Det har han også klart til gangs. I sommer dro koret til Frankrike. Turen er beskrevet et annet sted i dette bladet.

Målsettingen i starten høsten 1993 var et kor til internt bruk i kystlaget for gjensidig hygge og opptrædener på møter og treff. Denne målsettingen ble snart for snever - etter et par år våget vi oss ut for å spille for folk! Repertoaret er knyttet til kyst- og sjømiljø og arrangeres av Kjeld. Vi bruker instrumenter som gitarer, kontrabass, banjo, melodica og blikkfløyte. Tidligere (og med Frankriketuren) hadde vi også bouzouki, nøkkelharpe og concertina.

I fjor hadde koret 13 forskjellige opptrædener og i år allerede 15 i tillegg til Frankriketuren. Så når vi regner med de ukentlige øvelsene på “Slippen”, blir vi en gjeng som er mye sammen. Koret har da

**Morten
Hellemann**

også etter hvert blitt noe langt mer for oss enn bare sang og musikk. Det er en kilde til mye inspirasjon og avkobling i hverdagen.

Koret feiret 5 - års jubileet sitt med konsert i Hvalfangstmuseet i Sandefjord og påfølgende fest på

“Slippen”. Å stå å synge ved hvalkjeften under blåhvalen var en stor opplevelse.

Noen lurte kanskje på hvordan man blir med i koret. Selvsagt må man være eller bli medlem av kystlaget og kunne synge noenlunde rent. Vi må imidlertid ta hensyn til fordeling mellom stemmene og hvor mange vi til sammen kan være. Fra

en gruppe på 10-12 er vi i dag 23 personer, 12 kvinner og 11 menn. Særlig flere er det ikke praktisk å være spesielt når vi

5-års jubileum

skal ut å synge, ofte på steder med begrenset plass. Vi har tidvis vært for få på enkelte stemmer. Særlig gjelder dette tenorer. Så en hyggelig tenor vil nesten alltid være velkommen. Av de ovennevnte grunner kan derfor ikke koret være like åpent å kunne bli med i som de andre arbeidslagene i kystlaget, men henvendelser behandles alltid seriøst.

Det er ukjent for oss om andre kystlag har eget kor. Vi tenker imidlertid på sang og musikk som en viktig del av kystkulturen og det er det blitt i Gokstad kystlag!

Båtlaget Gaia

Medlemmene i Gaia-laget, som tidligere var en av undergruppene i Gokstad Kystlag, har nå danna en frittstående forening som har fått navnet Båtlaget Gaia. Båtlaget har eget styre og vel 50 betalende medlemmer. Formålet var å blåse liv i aktivitetene som kreves for å holde Gaia seilingsdyktig. Båtlaget har etter opprettelsen vært travelt opp-tatt med å planlegge alt som skal skje framover. Råseilkurset er allerede i gang og skal fortsette hele vintere-
ren. Nylig ble det avholdt medlemstur til vikingskips-
museet og konserverings-
avdelinga på arkeologisk
institutt i Oslo. Hver
onsdag fram til sjøsettinga
av Gaia er det dognad på skipet, som ligger
i opplag i SMI-hallen.

For å kunne drive Gaia sånn som det blir gjort i dag, trengs mange positive kref-ter. Båtlaget har mannskap og medlemmer også utenbys fra, noe som blir sett på som meget verdifullt.

Ta kontakt med Svein Erik Øya, lede-
ren i båtlaget, hvis du vil være med. Alle
er velkomne!

Båtlagets fremste målsetting er, i sam-
arbeid med sandefjordsmuseene, å sørge
for at Gaia er i operativ stand.

Landsettinga av Gaia

FN-dagen opprant, til Gaias ære, med
strålende sol. Etter flere uker med forbe-
redelser på opplags-
plassen og ombord
var skipet klart til å
dras på land.

Sammen med
elever fra Skiringssal
Folkehøyskole og

andre interesserte brukte museene og båt-
laget vel 3 timer på å dra skipet på
lunner inn i SMI-hallen. Stemninga var
høy blant slitne og fornøyde landdragere
da det store fellesløftet var gjort!

Landsettinga blei feira med fest samme
kveld sammen med Gaia i den kjølige

og rå - og stygge
- hallen. (Ønsket
er en tørrere og
penere opplags-
plass i framtida!)

**Knut Kildes ord til
landdragerne:**

Mann dokk attåt kara!

Ta samse tak!

Så heise vi, å hå!

Så setter vi, å håååå!

MAIA - ny båt på brygga

I en annonse i Aftenposten en gang på midten av 80-tallet sto det å lese noe sånt som: “Veteranbåt selges. Vekker berettiget oppsikt.” Denne båten het MAIA, og han som leste annonsen het Morten Hellemann. Han kjøpte MAIA i Oslo i 1984 og sammen seilte de fra Paddehavet til Ormestadvika. Ved brygga der slo MAIA seg til ro. De neste 14 åra ga mange fine turer til familien Hellemann og den vakre, lille seilbåten. Koster, Skagerrakkysten og Telemarkskanalen, sjø og sva-berg og Gokstadholmen, ikke minst!

I dag har MAIA nye eiere, og ho har forflytta seg fra den ene fjordarmen til den andre. De nye eierne, Andreas Rishovd og Morten Kildevæld Larsen, har skaffa seg båt plass her på Kystlaget, så nå ligger MAIA tilfreds i Sandefjordsfjorden.

MAIA blei bygd i Rogaland rundt 1945. En sjømann der ønska seg en lystseiler. Aslaksen, som var den siste i rekka av kjente båtbyggere i sin familie, bygde da MAIA og fleire båter av samme type. MAIA er antakeligvis den eneste av disse båtene som fremdeles er i seilingsdyktig stand.

Marit Miskov-Larsen

Båten er klinkbygd i furu med unntak av kjølen som muligens er av eik. Opprinnelig var det ikke motor ombord. Den blei montert omkring 1968, FM-motor med 4 HK. Da motoren blei montert, blei akterkjølen forsterka med klosser på begge sider. Bermudariggen antas å være original. I 1980 bygde daværende eier, Ola Sørby i Oslo, hyttetak og dekk i oregon-pine oppå det tidligere seilduksdekket. Morten Hellemann sørger for å skifte ut de rustne, originale jernklinkene. Det var en jobb som gikk over fleire sesonger.

Den rette baugen, kalt “vestlandsbaug”, er karakteristisk for båter fra kysten vest for Lindesnes. På grunn av den lange kjølen kan MAIA være tung å manøvrere, spesielt i lite vind. Men båten er fin å seile, farta kommer godt over 7 knop, og med Morten H. ved roret og kun for fokk har MAIA gjort 6,5 knops fart.

Foto: Morten Kildevæld Larsen

E

**Er det noe rart vi
gleder oss til somme-
ren igjen.**

Kystvaktprofil:

Ottar fra Hålogaland

Et skrift som ble nedtegnet hos en engelsk konge på 800 tallet forteller om en handelsmann fra Hålogaland i nord, som reiste den lange veien fra Kvitsjøen til Tyskland. På veien besøkte han Kaupang og Vestfold.

I juli-96 kom en ny Ottar fra Hålogaland sydover. Det var ikke handel som styrte reisen, men ønsket om å finne en permanent boplass i Sandefjord. Vår Ottar hadde blir kjent med hvis man vanker på Som 15-16 åring reiste han ut som maskingutt på en av fyrvesenets båter. Det var overhaling av fyrlyktene langs leia som var oppgaven. Etter militæret tok han skips-elektrikeren og reiste til sjøs.

I mange år pløyde han de syv hav, ofte i Østen og på Vest India.

**Stig-Tore
Lunde**

Gerd som er en sann Norgesvenn, traff han i Lofoten. Hjemlengselen er størst på ettervinteren og våren. Et botemiddel er lutefisk og skrei som gjerne kan fortæres i lokalene på slippen.

Den første båten var en sjark som han hadde i 1968. Den hadde semidiesel og var på 24 fot. Eierforholdet til en plastbåt varte i tre år, men da var det også slutt! Hans øyensten er nok «Naja», som ble bygd på yrkesskolen i Saltdal. Båten er et møbel!

Vårt distrikt rommer fine turområder. Han har lyst til å dra ut på en fellestur som kanskje kunne gå østover til Hvaler og Koster (Nå er initiativet tatt, er det noen som tar ballen?)

Til skriverens store skuffelse har ikke

Ottar noen grunnstøtinger på egen kjøll! Men den med «Skomvær» på Træna husker han godt. Tåke og bleike var det og det ble ingen dramatik.

Nå vil han ha mer aktivitet på slippen. Det er ikke riktig at bare 30 medlemmer skal nyte godt av de flotte lokalene. Legg gulv i 2 etasje på nordre og frigjør for klubben i murbygningen. Pensjonistene er det god plass til.

Ottar på plass med nygreid hår.

Museets nye regionskonservator

Ved Sandefjordsmuseene blei det i september oppretta ei stilling som regionskonservator. Ansatt i den stillinga er Jørund Falnes.

“Regionskonservatorens oppgave er det ingen som helt vet hva innebærer,” sier Jørund, “- men jeg har mange ideer og planer om hva jeg vil utrette! Stillinga er ny og forholdsvis uprøvd, og ennå har ikke alle regioner i landet besatt stillinga.”

Vestfold fylke består av 4 regioner. Stokke og Sandefjord utgjør en region, som Sandefjordsmuseene har ansvaret for. Som regionskonservator ønsker Jørund å orientere seg mot frivillige organisasjoner og lag. “Jeg har erfaringer som gjør at jeg kanskje kan bidra med nye innfallsvinkler og perspektiver. Folk i de frivillige laga har kan hende andre ressurser,” sier han. “De besitter store kunnskaper om lokal historie og kultur og er viktige på en annen måte enn meg. Sammen kan vi bygge opp et nettverk rundt kulturhistorie og kulturvern i regionen.”

Jørund ser det som en mulighet å opprette et forum for etablerte foreninger som jobber med dette. “I dette forumet kan man luften tanker og ideer og bygge hverandre opp. Slik kan vi koordinere fellessatsinger innafor det frivillige kulturarbeidet og også mellom de frivillige laga og Sandefjords-

museene.”

Regionskonservatoren kan kontaktes for veiledning når det gjelder søknader, og han kan hjelpe til f.eks. hvis Kystlaget ønsker å jobbe med registrering av gjenstander.

Formidling er noe han synes er viktig. Tidligere har han jobba bl.a. undervisnings-

Marit Miskov-Larsen

Foto: Leif O. Rebård

opplegg for ungdomsskolen. Han ønsker med tid og stunder å få i stand forskjellige kurs, f.eks. i gjenstandsregistrering og skriving. Han kan også tenke seg å holde foredrag og kåserier i forbindelse med medlemsmøter i laga.

“Aktiviteten i Kystlaget imponerer meg, det må du skrive,” sier han og avslutter: “Jeg er opptatt av å komme i gang med eventuelle samarbeidsprosjekter så snart som mulig! - Hvordan kan vi best bevare og synliggjøre kystkulturen?”

Returadresse:
Gokstad Kystlag
Framnesveien 5
3222 Sandefjord

KYSTVAKT
skal utkomme med
fire nummer pr. år

Liker du å ferdes i maritime miljøer - i båt eller på land? Vil du være med på å bevare resurser og miljø til nytte og glede for deg selv og dine etterkommere? Ta kontakt med:

Gokstad kystlag, Framnesveien 5, 3222 Sandefjord. Tlf. 33 47 34 04.

Leder i styret er Cato Arveschoug, tlf. 33 46 73 62

Arbeidslagene:

Kultur- og Fartøylaget: Thorbjørn Larsen tlf. 33 45 94 31

Verkstedlaget: Per Angell-Hansen tlf. 33 47 32 60

Infolaget: Thor Sunde tlf. 33 47 20 16

Nordre Skur og Ballast: Kjell Lunde tlf. 33 46 32 49

Husstyret: Ottar Trones tlf. 33 47

26 18

Båtlaget Gaia: Svein Erik Øya tlf. 33 47 25 19

**Kafé hver lørdag kl. 11-15
på Huvikslippen Kystkultursenter**

Kaffe og kaker.

Benytt kaféen til en prat og litt hygge på lørdagen.

Ansvaret for kaféen fordeles på arbeidslagene

